

ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI FANINI O'QITISHDA O'YINLARDAN FOYDALANISH

Turakulova Hilola Yax'yoyevna

Samarqand shahar 66-maktab Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Kudratova Zilola Samaraliyevna

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti 2 bosqich magistranti

Abstract: In this article, you will learn how to engage younger students in mother tongue science and reading literacy through games, and how to quickly teach new topics. Quick guide on how to play.

Аннотация: В этой статье вы узнаете о том, как привлечь младших школьников к науке о родном языке и читательской грамоте через игры, и как быстро обучать новым темам. Краткое руководство, как играть.

Annotatsiya: Ushbu maqolada yosh o'quvchilarni o'yinlar orqali ona tili va o'qish savodxonligi faniga qanday jalb qilish, yangi mavzularni qanday tezda o'rgatish usullari haqida bilib olasiz. O'yin usullari bo'yicha qisqacha qo'llanma.

Kalit iboralar: Aloqa, usullar, motivatsiya, didaktik o'yin, qiziqarli o'yinlar, so'z boyligi, ona tili, o'zbek tili.

Til - bu odamlar tomonidan qo'llaniladigan tizimli aloqa tizimi, nutq va imo-ishora (og'zaki til), ishora yoki ko'pincha yozma tarzda asl holda saqlanadigan vositadir. Tilning tuzilishi uning grammatikasi, erkin komponentlari esa lug'atdir. Ko'pgina tillarda, jumladan, eng keng tarqalgan tillarda, keyinchalik qayta faollashtirish uchun tovushlar yoki belgilarni yozib olishga imkon beruvchi yozuv tizimlari mavjud. Inson tili hayvonlarning ma'lum bo'lgan aloqa tizimlari orasida o'ziga xosdir, chunki u yagona uzatish usuliga (ko'rish, tovush va boshqalar) bog'liq emas, u madaniyatlar va vaqt oralig'ida juda o'zgaruvchan va boshqa tillarga qaraganda ancha kengroq ifoda doirasini beradi. tizimlari. U mahsuldorlik xususiyatlariga ega va ko'chish va ijtimoiy konventsiya va o'rganishga tayanadi.

Til asta-sekin avvalgi primatlardan ajralib chiqqan deb ishoniladi. Va keyinchalik nutqqa bo'lgan ehtiyojning ortishi hamda inson ongining rivojlanishi natijasida til boyib brogan. Bu rivojlanish ba'zan miya hajmining ortishi bilan bir vaqtga to'g'ri kelgan deb o'ylashadi va ko'plab tilshunoslar til tuzilmalarini muayyan kommuni-kativ va ijtimoiy funktsiyalarni bajarish uchun rivojlangan deb bilishadi. Til inson miyasining turli joylarida qayta ishlanadi. Insonlar tilni erta bolalik davridanoq ijtimoiy muloqot orqali egallaydilar va bolalar odatda taxminan uch yoshda ravon gapira oladilar. Til va madaniyat o'zaro bog'liqdir. Shu sababli, til o'zining qat'iy kommunikativ qo'llanishidan tashqari, guruh o'ziga xosligini

bildiruvchi ijtimoiy maqsadlarga ega. Tabaqalanish, shuningdek, ijtimoiy parvarish va o'yin-kulgi uchun foydalanish.

O'z tilini bilish bugungi kunda hamma uchun juda muhim. Chet tilini o'rganishdan oldin o'z tilini tuzilishi va ma'nolarini farqlay olish ularda chet tilini o'rganishni tezlashtirishda tezroq natijaga erishishda yordam beradi.

Metod /'methəd/ - biror narsani amalga oshirish yoki unga yaqinlashishning muayyan tartibi, ayniqsa tizimli yoki o'rnatilgan.

Ma'lumki, savodxonlikni, to'g'rirog'i ona tili va o'qish savodxonligi fanini o'rgatishda turli metodik o'yinlardan foydalanish o'rgatishning asosidir. Biz tilning grammatikasini bilmay turib, u tildan foydalana olmaymiz. Biroq, ba'zi manbalarda grammatika muhim rol o'ynamaydi. Tilni o'rganish uchun birinchi navbatda grammatikani bilish muhimdir. Ko'pgina o'quvchilar grammatikani quruq va zerikarli deb bilishadi, uni o'rgatish ham zerikarli. Nimani o'rgatishimizdan qat'iy nazar, o'yin usullari bilan o'rgatish samarali natijalar beradi.

Grammatik o'yinlarga chet tilini o'rgatish dasturining periferik emas, markaziy qismi sifatida qarash kerak. Grammatikani o'rgatishda o'yinlardan foydalanishning ko'p afzalliklari bor.

1. O'yinlar tashvishni kamaytiradi, shuning uchun kirisha olish ehtimoli ko'proq.
2. O'yinlar juda motivatsion va qiziqarli bo'lib, ular uyatchan o'quvchilarga o'z fikrlari va his-tuyg'ularini ifodalash uchun ko'proq imkoniyat berishi mumkin.
3. Shuningdek, ular o'quvchilarga fan doirasida odatdagi dars davomida har doim ham imkoni bo'lmaydigan yangi tajriba orttirish imkonini beradi.
4. O'yinlar sinfdagi muntazam mashg'ulotlardan chalg'itadi, bir xillikni buzadi va yangi g'oyalarni kiritadi.
5. O'yinlar yordamida yaratilgan qulay, qulay muhitda o'quvchilar narsalarni tezroq va yaxshiroq eslab qolishadi.
6. Grammatik o'yinlar tilni mashq qilishning yaxshi usulidir, chunki ular o'quvchilar kelajakda tildan real hayotda nima maqsadda foydalanishlari haqida modelni taqdim etadi.
7. Grammatik o'yinlar ravonlikni rag'batlantiradi, qiziqtiradi, o'rgatadi va rag'batlantiradi.

Agar ushbu sabablarning birortasi bo'lmasa, ular o'quvchilarga nafaqat muammolarni emas, balki fanda go'zallikni ko'rishga yordam bergani uchun ishlatilishi kerak va bu grammatikani o'rganishda o'yinlardan foydalanishning asosiy sababidir. O'yin texnikasi nafaqat tilda muhim rol o'ynaydi. grammatika, balki yangi lug'atni yodlashda ham.

* Stikerlar yordamida so'z boyligini oshirishda foydalaning. Siz stikerlarga yangi lug'atlarni yozishingiz va ularni hamma joyga yopishtirishingiz kerak bo'ladi. Qayerga qaramang, biz yangi so'zlarni o'qiymiz va ularni eslaymiz.

* Musiqa orqali tushunish yoki eslab qolish qiyin bo'lgan she'r va qo'shiqlarni kuylash. Yangi she'rni yodlashdan tashqari bolaning og'zaki nutqi ham rivojlanadi. Masalan, bolalarning o'zbek alifbosini qo'shiq aytish orqali o'rganishi shunchaki yodlashdan ko'ra samaraliroq ekanligini ko'rsatish mumkin.

● Raqobatbardosh grammatika va lug'atni o'zlashtirishga yordam beradigan ko'pgina o'yinlarni o'z ichiga oladi. Bunda bolalar o'qituvchi tomonidan berilgan turli xil topshiriqlarni bajaradilar. Natijada o'quvchilar o'rtasida raqobat yuzaga keladi va ularning fanni o'rganishga qiziqishi ortadi. Zero, Xitoy mutafakkirlari aytganidek: Inson manfaatlarining barchasi raqobat orqali vujudga keladi. ”

● Aralash texnika Bu yerda biz ixtiyoriy ravishda turli texnikalarni birlashtira olamiz. turli harakatlar orqali yangi so'zlarni ko'rsatishi mumkin. Texnikaning afzalligi - xilma-xillik. Bunda o'quvchi faqat bir narsa bilan cheklanmaydi. Multfilmlar orqali dars berish. Ma'lumki, bolalar turli multfilmlarni tomosha qilishga qiziqishadi. Mavzu doirasidagi multfilmlarni tomosha qilish jarayonida u multfilmdagi vaziyatlarni baholashga o'rganadi va bu dars o'tishning qiziqarli va samarali usuli hisoblanadi.

● Qiziqarli o'yinlar orqali bilim olish; Sinfda turli o'yinlarni o'ynash faolroq, faol bo'lmagan o'quvchilarni darsda yaxshi ishtirok etishga undaydi, shuningdek, sinfda fanni o'rganishga ishtiyoq uyg'otadi. Misol o'yinlar bizning so'zimiz bo'lishi mumkin. “Quvnoq topishmoqlar” (Yangi mavzuni nomi misolida olish mumkin). O'quvchilarga topishmoqlar o'rgatish nutq rivojlanishida muhim ta'sir ko'rsatadi, chunki ular notanish so'zlarni o'rganadilar, ma'nolarini anglashadi va topishmoqning javobini topadilar.

● “Pantomima” (pantomima). Bunda o'qituvchi o'quvchilarga bir so'z aytadi va o'quvchi uni ko'rsatadi. Qolgan talabalar so'zni topib, nomini aytishlari kerak.

● Sezgi a'zolari orqali o'rganish (sabzavot, meva, ovqatni tatib ko'rish, turli xil mahsulotlarni ushlab turish, gullarni hidlash). Ushbu yangi usulni o'rganishdan oldin, amaliyotchi psixologning fikrini keltirish kerak: siz hatto hid va ta'm hisingizni eslab qolish jarayoniga jalb qilishga harakat qilishingiz kerak. ”

Bundan tashqari, sezgi a'zolari orqali mavzuni o'rgatish boshqa usullarga qaraganda foydaliroq va samaraliroqdir. Masalan, bitta olmani tatib ko'rish jarayonida o'quvchi uning rangi, ta'mi, o'lchami, hidi nima ekanligini biladi, hatto nomini ham aytadi. Bunda u barcha xususiyatlarni olma so'zi atrofida yig'adi. Ushbu metod ham amaliy metodlar sirasiga kiritiladi. Zero, o'qib 15 %, yozib 40 %, qayta aytib 50 %, o'zi bajarib ko'rsa 70-90 % gacha eslab qolinadi. Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, Hayotni nazariya bilan bog'lash natijadorligi yuqori bo'ladi?

Manbaalar:

1. Annayeva Lola Rasulovna (2019). Grammatikani o'yinlar yordamida o'rgatishning afzalliklari.
2. Ilg'or o'rganuvchining lug'ati
3. cyberleninka.ru
4. civil.uz
5. Nodira Qurbonaliyeva (Boshlang'ich sinflarda ingliz tilini o'qitish innovatsion usullar).